

Atomi i jedinstvo čovečanstva

(Nastavak sa prve strane)

ska bomba, atomska podmornica i atomski top koji su služili za zastrašivanje ljudi i pretili uništenjem čovečanstva, ustupili su Ženevi mesto atomskom reaktora i atomskoj centrali, koji treba da omoguće ljudima bolji život, život bez straha, nepravde i bede, život dostojan čoveka atomske ere.

U Ženevi su atomski stručnjaci svih zemalja podigli tajanstveni veo sa naučnih dostignuća na polju nuklearne energije u pojedinim zemljama i videli da — tajne nije bilo. Naučnici u raznim zemljama iako odvojeni došli su do istih rezultata. Veštačko razdvajanje sveta nije moglo sprečiti da naučnici na raznim mestima zemljine kugle u svom eksperimentalnom i teorijskom prodiranju u tajne atomske energije dođu do istih ideja. Živa, slobodna i otvorena diskusija atomskih naučnika u Ženevi pokazala je da za postizanje ovih istih rezultata nije bila potrebna špijunaža, već da se to postiglo opobanim naučnim metodama koje u jedinstvu prirodnih nauka raznim putevima dovode do naučnih istina i skladaju tajanstveni veo sa prirodnih pojava. Razdvajanje naučnika zahtevalo je više napora za ulazanje u tajne atoma i vremenski usporilo iznalaženje najvećih otkrića na polju nuklearne energije, a to je šteta za celo čovečanstvo. Primena atomske energije u mirnodopske svrhe ne može biti usko nacionalna, već internacionalna i ona zahteva međunarodnu saradnju na naučnom, ekonomskom, političkom i kulturnom polju.

Mirnodopskom primenom atomske energije otpočeće nova epoha u istoriji čovečanstva, a ona može napredovati samo onda ako se uspostavi konstruktivna saradnja svih naroda i omogućiti upotreba atomske energije kako u ekonomsko razvijenim tako i u nerazvijenim zemljama.

Diskusija u vezi sa preko hiljadu dokumenata iz oblasti primene nuklearne energije u mirnodopske svrhe koji su razmatrani u Ženevi pokazala je, da su za dalji napredak nauke u tom pogledu potrebna ogromna materijalna sredstva, a to zahteva međunarodnu saradnju svih državnika, političara i finansijera.

Odlučeno je da se obrazuje međunarodna agencija za atomsku energiju sa ciljem da olakša korišćenje atomske energije u mirnodopske svrhe u celom svetu i da postiče međunarodnu saradnju na ovom polju. Ova agencija treba da bude jedna demokratska međunarodna institucija autoriteta Ujedinjenih Nacija.

Na konferenciji u Ženevi prisustvovali su i delegati Jugoslavije. Od 18 referata naših naučnika 4 su pročitana na sednicama, a obaveštenje da su naši naučnici konstruisali praktičnij i podesniji Gajgerov brojač toplo su pozdravili delegati svih zemalja. Među prisutnima nisu bili zvanični predstavnici naučnika iz NR Kine i Istočne Nemačke, jer nisu bili pozvani na konferenciju. Istaknuti kineski naučnik bio je prisutan samo kao posmatrač. Ova činjenica predstavlja tamnu senku nad sjajnim rezultatima konferencije za koju predsednik američke Komisije kaže da je „jedan od dosada najuspešnijih poduhvata međunarodne saradnje“.

Veliki engleski fizičar Krokfort izjavio je da je „plašt koji pokriva tajnu atomskih dostignuća donekle otkriven na ovoj konferenciji, ali je još mnogo ostalo da se sazna.“ Pa ipak korisne posledice i prvi plodovi konferencije u Ženevi pojavili su se na samom završetku. Iz Ženeve otputovalo je 50 naučnika istočnih zemalja u Englesku da poseite britanski centar za atomska istraživanja u Harvelu. Britanski naučnici posetice Sovjetski Savez, koji se na konferenciji u Ženevi preistavio sa značajnim dostignućima na polju nuklearne energije. Isto tako naučnici Sovjetskog Saveza pozvani su da prisustvuju zasedanju Akademije nauka u Americi, a američki naučnici prisustvovali zasedanju Akademije nauka u SSSR-u. Međunarodna saradnja na naučnom polju već je počela i rezultati neće izostati.

Pored težnje da prođe u tajne najsitnijih čestica materije, čovek je vekovima nastojao da otkrije tajnu beskrayne vasione i tako se uporedo sa atomistikom naglo razvila i moderna astronomija. Napredak nauke i tehnike, nagli razvoj avijacije za poslednjih pedeset godina,

pronalazak raketa i otkriće atomske energije pojačali su nadu čoveka da ostvari svoju želju za letom kroz vasionu. I ovde su naučnici bili svesni da se povoljni rezultati u ovom teškom pothvatu mogu postići samo ujedinjenim snagama naučnika celog sveta koji se bave ovim problemom. Rezultati ove međunarodne saradnje najvećih stručnjaka za astronautiku učla-njenih u Međunarodnu astronautičku federaciju, tako su veliki i značajni da ih i danas mnogi smatraju fantazijom. Na Šestom kongresu Međunarodne astronautičke federacije održanom od 1—6 avgusta ove godine u Kopenhagenu prisutni američki, sovjetski, engleski i drugi naučnici dali su izjave o izgradnji veštačkog zemljinog satelita bez posade u veličini fudbalske lopte u bliskoj budućnosti. Ostvarenje ovog pothvata predviđa se do početka Internacionalne geofizičke godine koje će trajati od 1 VIII 1957 godine do 31 XII 1958 godine. Ove izjave i potvrde odgovornih državnika velikih zemalja jasno pokazuju da se čovečanstvo nalazi pred novom pobedom nad prirodnim silama. Međunarodna saradnja svih naučnika i mirna koegzistencija ravnopravnih naroda za koju se naročito zalaze naša zemlja, omogućite ostvarenje ovog velikog plana.

Zato nam izgleda smešno i bedno pisanje nekih katoličkih sveštenika na Zapadu o opasnosti koja pretili od mirne koegzistencije naroda i međunarodne saradnje naučnika. Crkva želi i sada da stavi na put nauci iste one prepreke koje je Inkvizicija stavljala na samim izvorima nauke za vreme Kopernika, Djordana Bruna i Galileja: nepromenljive svete dogme i nepogrešivost papinog učenja. Nauka je odnela pobedu nad mračnjaštvom i religijom još u svom ranom deifinjstvu i zato naučnici sada i ne vode računa o tome šta pišu i misle pristalice religije. Oni moraju biti protiv socijalne pravde, mirne koegzistencije naroda i međunarodne saradnje naučnika, jer se plaše da će crkva izgubiti materijalna dobra koja još neopravdano uživa i da će izgubiti monopol nad školama u kojima treba da produži zaglupljivanje naroda čak i u novoj atomskoj eri.

Raspoloženje naučnika u Ženevi i ogroman uspeh konferencije dostojan je odgovor svima onima koji misle da zakoče napredak nauke i progres u kulturi, umetnosti, politici i društvenom životu. Atomaska era je otpočela međunarodnom saradnjom naučnika za korišćenje atomske energije u mirnodopske svrhe i ova saradnja je garancija da se postavljaju temelji za bolju i srećniju budućnost čovečanstva.

Gratshaber:

Dojilja

FLORIKA ŠTEFAN

CETIRI PESME

Koren

Ocu —
Zvezde padaju ko oklop na teme
usidren sam u zemlju olovan
Sto godina na jednoj nozi
sto godina na drugoj nozi
Zaspao sam u klasju žita
budite bi me ševe
Nadničar riknu u grobu:
Sine, unuče, praučuče
još sto godina drži plug u ruci,
Zore padaju kao maljevi
i slep idem za plugom.

Vašar

Kudelju, ženin ćilim
i jedinu ovcu
tek tolko porez za jedan kvartal
i kravu sa vimenima
od osamnajest litara mleka
za godinu hleba.

Vizije krčme

Parče tela zaspalo na plugu
parče tela zaspalo na čaši
kočije vuku drumove do staj
zaklan padam
Diži me čašo do brazde
Ardeleana je kolo mrtvaca
Diži me čašo
rit je progutao sve divlje patke

Izgubljena njiva

Mrki, Ridjo putujem na vašim grivama
tri duži sišli smo ispod korena njive
tri duži se vinuli u nebo
Posle ovog zemljotresa
kora mi se raspucala od žedji
Posle ovog zemljotresa
nisam izišao iz svog korena
Dole je pakao a ja sam crv
Očenaš ne pomaže
Nema zvezda pod korenom žita
nema mira pod korenom kukuruza
nema sunca pod mojom košuljom
Iz utrobe njive izlazim pred zoru
bičem milujem vaše grive konji moji
a noću se vraćam u pakao
tri duži jednostavan
i strašan

(Iz ciklusa ROPSTVO)